

# Abortus. Regering verkoopt status quo als vooruitgang

**N**adat het er eerst op leek dat de regering de beslissing wilde overhevelen naar de volgende regering, heeft Michel alsnog een wit konijn uit zijn hoed getoverd. Een staaltje van het typisch Belgische compromis: abortus tot 12 weken wordt uit het strafwetboek gehaald, maar het blijft een misdaad indien er niet aan de zeer beperkende voorwaarden is voldaan. Het toont vooral de limieten van lobbywerk zonder het opbouwen van een krachtsverhouding buiten het parlement. Indien de Ierse pro-keuzebeweging het daarbij had gehouden, was de recente doorbraak onmogelijk geweest. Het was immers geen “stille revolutie”, maar een zeer luidruchtige, jarenlang volgehouden massamobilisatie!

REACTIE DOOR ANJA DESCHOEMACKER

## Wat verandert er indien het voorstel van de regeringspartijen wordt goedgekeurd?

Vandaag is iedereen die abortus pleegt of hierbij helpt strafbaar, tenzij aan een aantal voorwaarden is voldaan. Vrouwen moeten zich in een “noodsituatie” bevinden, maar het zijn de vrouwen zelf die dat interpreteren. Dat kan ten laatste na 12 weken zwangerschap, de verplichte week “bedenktijd” inbegrepen. Na 12 weken kan abortus enkel nog indien het verderzetten van de zwangerschap een ernstig gevaar voor het leven van de vrouw inhoudt of wanneer wordt vastgesteld dat het kind aan een ongeneeslijke kwaal lijdt.

Nu wordt abortus een recht i.p.v. een misdrijf als aan de voorwaarden is voldaan. Aan de voorwaarden zelf verandert er niets. De honderden Belgische vrouwen die jaarlijks naar het buitenland moeten trekken omdat ze hun ongewenste zwangerschap te laat hebben vastgesteld, zullen dat moeten blijven doen. En ze blijven strafbaar!

De verplichte bedenktijd blijft behouden, maar het zou mogelijk worden om die bij de 12 weken te tellen. Alsof vrouwen kleine kinderen zijn die uit zichzelf niet zouden nadenken alvorens een abortus te vragen!

Verder zullen dokters die weigeren een abortus te plegen nu moeten doorverwijzen. Ook daar wordt gewoon de realiteit van de praktijk vandaag vastgesteld en in een wet gegoten.

Dat alles wordt dan ook nog gekoppeld aan een akkoord over de erkenning van doodgeboren kinderen, wat CD&V en N-VA



over de brug moest halen voor de depenalisering van abortus. Hoe cynisch kun je worden?! Het recht van iedere vrouw om over haar eigen lichaam te beslissen – en ja, een foetus is tot aan de geboorte een deel van het lichaam van de vrouw, zonder zelfstandige bestaansmogelijkheid – wordt hier gesteld tegenover het recht om ook officieel te rouwen om een doodgeboren kind. Alsof het erkennen van het één het erkennen van het ander onmogelijk zou maken.

## Waarom dit voorstel nu?

Het is een cynische poging om een echte vooruitgang onmogelijk te maken. Nu kunnen, volgens De Standaard, de parlementsleden van de regeringspartijen die voorstander zijn van een veel grotere stap vooruit “met een gerust gemoed” het voorstel van de oppositiepartijen wegstemmen om dan later de puur symbolische en uiterst beperkte vooruitgang – het enige wat CD&V en N-VA toestaan – goed te keuren. Zo wordt een wisselmeerderheid in het parlement voor een meer verregaand voorstel vermeden.

Het voorstel van de oppositiepartijen ligt nochtans meer in de lijn van de getuigenissen van de experts op de parlementaire hoorzittingen. Het zou voor de grote meerderheid van vrouwen die abortus willen plegen een grote stap vooruit zijn, met de uitbreiding van de wettelijke termijn naar 18 weken en de inperking

## Abortus

van de bedenktijd tot 48 uur. Ze eisen bovendien ook een echte depenalisering, wat het intrekken van alle strafmaatregelen moet inhouden. Met het regeringsvoorstel wordt enkel de reële bestaande situatie vandaag anders geformuleerd.

### Hoe voorkomen dat het hierbij blijft?

De oppositiepartijen (PS/SP.a, Ecolo/Groen, Défi, PVDA) die zich schaarden achter de hierboven vernoemde reële stap vooruit, werden verwoed door parlementsleden van Open VLD en MR. Maar geen enkele van deze krachten heeft een echte strijd gevoerd, het bleef bij parlementaire zittingen.

Hetzelfde kan overigens worden gezegd over de Ierse grote partijen en de leiding van de burgerlijke vrouwenorganisaties – ook zij pasten enkel de methode van het lobbyen toe. Zonder parlementsleden als Ruth Coppinger (Solidarity) en organisaties als ROSA-Ierland, die iedere gelegenheid aangrepen om de discussie op straat te voeren en alle pogingen om het tot een zeer beperkte vooruitgang te herleiden aangrepen voor massale mobilisaties, zou in Ierland nooit zo'n grote stap genomen zijn.

Het spreekt vanzelf van ROSA de wetsvoorstellen van de oppositiepartijen steunt. We roepen die partijen en alle vrouwenorganisaties op om met een opbouwende mobilisatiecampagne de druk op te bouwen om zo snel mogelijk een reële verandering af te dwingen. Indien ze dit doen, zullen ze in ROSA een zeer actieve bondgenoot vinden. Dit is hoe in Ierland een sprong vooruit is verkregen!

## Bisschoppen tegen nieuw abortusvoorstel. Een socialistisch feministisch antwoord

De Bisschoppenconferentie heeft – weinig verrassend – laten weten niet achter het nieuwe voorstel van de regering te staan. Ze herhalen in persberichten de argumenten die ze naar voor brachten tijdens de parlementaire besprekingen in juni. Men kan zich afvragen of een instelling als de Kerk, gerund door celibataire mannen, die vrouwen enkel ondergeschikte functies aangeboden heeft, niet beter gebruik had gemaakt van haar recht om te zwijgen over wat al dan niet wettelijk moet zijn voor de hele samenleving.

Hoewel een groot deel van de mensen die zich christelijk noemen tevens ook progressief zijn – de christelijke arbeidersvrouwen hebben zich jaren geleden al uitgesproken voor een discussie over een langere termijn waarin abortus mogelijk moet zijn – blijft de leiding van de katholieke kerk dus volharden in verzet.

Een katholieke kerk die wereldwijd aan de kaak is gesteld voor het misbruik van kinderen in hun rangen en het doodzwijgen ervan om hun eigenbelang te verdedigen. Een instelling die voor ongewenst zwangere vrouwen enkel “oplossingen” als de gruwelijke Magdalena-wasserijen in Ierland heeft bedacht, waarin arme vrouwen slavenarbeid verrichtten om nadien gedwongen te worden hun kinderen af te staan voor adoptie aan ongewenst kinderloze katholieke koppels. Nog in de laatste jaren werden

ROSA vecht voor een echt pro-keuzeprogramma, waarbij het recht op een echte keuze wordt verdedigd: het recht om vrij over een abortus te beslissen, maar ook het recht om niet te moeten aborteren enkel uit financiële noodzaak.

- Vrouwen moeten over hun eigen lichaam kunnen beschikken: abortus uit het strafrecht!
- Voor kinderbijslag die de reële kosten dekt! (1)
- Voor gratis en vrij toegankelijke voorbehoedsmiddelen (o.a. in scholen en universiteiten) om ongewenste zwangerschappen te vermijden, ook voor minderjarigen, vrouwen uit de armste lagen en vrouwen zonder papieren.

### Voetnoot

(1) Volgens de Gezinsbond “kost elk kind gemiddeld 492,15 euro per maand. Daar zitten de kosten voor kinderopvang en onderwijs niet bij in. Het gemiddelde is een puur theoretisch bedrag: de werkelijke kosten van een kind verschillen sterk afhankelijk van de leeftijd. Een kindje tot 5 jaar kost gemiddeld zo'n 334 euro per maand, terwijl thuiswonende kinderen van 18-24 jaar al 634 euro kosten. Die bedragen baseert de Gezinsbond op gezinnen met een minimuminkomen.” Het Laatste Nieuws 3 juli 2018

op oude percelen van kerkinstellingen in Ierland nooit aangegeven kinderlijkjes terug gevonden, kinderen die hun gruwelijke behandeling niet hebben overleefd. Voor zij die terecht protesteren tegen het Amerikaanse migratiebeleid waarbij ongewenste migranten gescheiden worden van hun kinderen en een deel van die kinderen terechtkomen in Amerikaanse gezinnen met een kinderwens: wie heeft dat voor het eerst in de geschiedenis bedacht, denk je?

Maar laat ons naar de argumenten van de bisschoppen kijken, er rekening mee houdend dat ze niet alle christenen – en zeker niet de enige nog bestaande christelijke massaorganisaties, t.t.z. de christelijke arbeidersorganisaties als ACV, Femma of Beweging.net – om hun mening hebben gevraagd.

“In een democratie staat het strafwetboek borg voor de bescherming van de menselijke waardigheid en de fysieke integriteit van iedere persoon. Mag deze bescherming over het hoofd worden gezien wanneer het om een menselijk leven gaat dat nog groeit naar de geboorte? Het leven waarnaar vele mensen verlangen, waarvoor velen opkomen en vechten, waarvoor de geneeskunde de grootste vooruitgang boekt, dat zo kostbare leven. Waarom zou dat leven in zijn prille begin niet beschermd moeten worden alsof het nog geen leven is?”

Een enorme tegenstrijdigheid moet hier in het oog springen. Mag deze bescherming “van de menselijke waardigheid en de fysieke integriteit van ieder persoon” dan wel over het hoofd worden gezien als het gaat om zwangere vrouwen? Dat “leven in zijn prille begin” werd de Ierse vrouwen dagelijks in hun gezicht gesmeerd in de smerige campagne die Ierse zogenaamde pro-lifegroepen in samenwerking met de Ierse kerk voerden tijdens de periode voor het referendum. Over hoeveel de kerk inzet met de rechten van geboren kinderen, heb ik het hierboven al gehad.

Laten we het wetenschappelijk houden: levend is de foetus vanaf dag één, maar enkel in een totaal afhankelijke positie tegenover de moeder. Een persoon wordt een foetus pas vanaf het moment dat overleven mogelijk is buiten die afhankelijkheid, vanaf de geboorte dus. De Kerk doet alsof een vrouw vanaf de zwangerschap eerst broedmachine is en pas daarna een mens met mensenrechten. Niet voor niets waarschuwen dokters zwangere vrouwen om voorzichtig te blijven met verwachtingen gezien in de eerste periode het risico op een miskraam relatief groot is.

De tekst gaat verder. De bisschoppen erkennen wel dat vrouwen niet lichtvaardig beslissen over abortus. “Het wordt nooit een gewone ingreep.” Maar als ze zeggen dat het “nooit van harte gebeurt,” dan is dat enkel correct in die zin dat alle vrouwen liever niet ongewenst zwanger waren geworden. De keuze voor abortus is voor de ene vrouw een moeilijke keuze om te maken, maar voor een deel van hen is abortus een bevrijding.

Vervolgens schrijven ze dat als de wet suggereert dan het een “gewone ingreep” is, er “geen recht gedaan” wordt “aan wat de betrokkenen ervaren en beleven”. “Het zal de ontredde en de eenzaamheid alleen maar groter maken,” is de totaal onbegrijpelijke conclusie. Dus als vrouwen abortus willen plegen en de wet laat dat ook gewoon toe, zal de ontredde en eenzaamheid groter zijn? Het is totaal ongerijmd.

Voor ons als voorstanders van het recht op abortus spreekt het vanzelf dat er begeleiding moet zijn voor vrouwen die het er moeilijk mee hebben. De campagne ROSA wil ook dat vrouwen geen abortus moeten plegen enkel omwille van financiële redenen, maar we zien de bisschoppen nooit op betogingen en acties voor hogere lonen, tegen gedwongen deeltijds werk, voor diensten, uitkeringen en voorzieningen die maken dat kinderen krijgen je niet armer maakt. Vrouwen die kinderen willen maar omwille van allerlei redenen toch abortus willen plegen, worden niet geholpen door het strafbaar houden van abortus, maar door een betere sociale politiek.

“Het is dan geen overtreding meer in de gevallen die de wet voorziet. Het wordt een recht. Wie er vragen bij stelt of wie abortus weigert, zal zich dan moeten verantwoorden.” Als het een medische handeling wordt, wordt het immers moeilijker om de clausule van de gewetensvrijheid in te roepen. “Een medische handeling vergt immers een medische beslissing, en niet zozeer een gewetensbeslissing.”

Katholieke dokter hebben, net als hun bisschoppen, recht op hun geweten, maar ze mogen niet het recht hebben dat geweten aan anderen op te leggen en zo mensen rechten te ontzeggen die door de wet worden voorzien. Net zoals katholieke ambtenaren in de gemeentes niet kunnen weigeren om een echtscheiding administratief te behandelen. Als abortus een gewetensbeslissing is, dan

is het enige “geweten” dat ertoe doet dat van de zwangere vrouw.

In de laatste paragraaf wordt het helemaal onwerkelijk:

“Onze samenleving heeft het steeds moeilijker met alles wat onze plannen doorkruist, met alles wat onze levenswijze verstoort. Dat geldt voor mensen die oud zijn of ziek, voor mensen die gehandicapt zijn, voor armen, vreemdelingen of mensen op de vlucht die bij ons terechtkomen. Dat geldt ook voor het ongeboren leven. In zijn encycliek *Laudato Si'* zegt paus Franciscus dat dit alles met elkaar te maken heeft: ‘Wanneer de persoonlijke en gemeenschappelijke gevoeligheid voor het ontvangen van nieuw leven verloren gaat, verdorren ook andere vormen van verwelcoming die het sociale leven ten goede komen’.”

Hier worden de pro-keuze-activisten samen gegooid met zij die een asociale politiek voorstaan, waar geen aandacht is voor mensen die geen winst opleveren, of die een onmenselijk asielbeleid voeren. Iedereen die echter een beetje naar de realiteit kijkt, ziet dat die asociale en onmenselijke politiek juist wordt voortgestuwd door de N-VA, die in de abortuskwestie niet verder wil gaan dan wat de regering nu voorlegt. Liegen is dan misschien geen doodzonde, maar netjes is het niet!